

De « Trappekes » van de Trap- en St Lazarusstraat

Bij de bouw van het nieuwe goederenstation Stuivenberg aan het begin van de jaren 1870 werd ook het tracé van de spoorwegverbinding met Nederland – *den Hollandsche ijzeren-weg* – verlegd. De oude spoorlijn die dwars doorheen Antwerpen-Noord liep werd vervangen door het huidig ringspoor, waardoor de oude, lager gelegen treinbedding vrijkwam voor bebouwing. In 1874 keurde de Antwerpse Gemeenteraad een ontwerp goed voor de aanleg van een aantal nieuwe straten op dit grondgebied. Eén van deze straten zou de Oranjestraat met den Dam verbinden middels een viaduct over de spoorwegen, en deze overweg zou men kunnen bereiken via een trap. Toen deze straat in 1877 werd geopend, kreeg hij dan ook de passende naam “Trapstraat” toebedeeld.

In realiteit zou de bouw van deze trappen echter een moeizame aangelegenheid blijken. In 1880 richtten de bewoners van de Trapstraat een schrijven aan de lokale overheid waarin zij aandrongen op de constructie van de beloofde trap. Ondertussen waren ook de inwoners van de omliggende straten al meermaals in hun pen gekropen om hun ongenoegen te uiten over de situatie. Zo stuurde één van de bewoners van de St Lazarusstraat, namens zijn bureu, in 1878 de volgende brief naar het Antwerpse College:

Mijnheer de Burgemeester en raadsleden

Mijnheer met vertrouwen wachten wij op de Kiezing van 11 juni mochten UE gelijken wij ook wij zouden ons gelukkig achtig vermits wij van uwe vaderlijke liefde alle goed genieten. Wij inwoners der Lazarus straat weg weten wie ons bevoordeeld daarom ook gaan wij met volle betrouwen naar de stembus en roepen vol uit

Leve de Liberale Partij!

Een verzoek dat ik UE doen in naam mijne geburen en voor elk welk ik door hen gedwongen zijn, geeft mij nog meer iever.

UE Burgemeester en Schepenen wij die in eene afgelgen straat wonen gij kunt en zoo ik hoop gij zult, ons droevig lot verzachten onze straat is afgelegen, UE weet het zoo goed als wij, maar met nog eene trap te maken die rechtstreecks naar de Koophandelstatie lijdt, zullen wij UE eeuwig dankbaar zijn.

Wij rekenen op UE vaderlijke welwillendheid en wij ook wij zullen niet achter blijven.

Wij allen kiezers uit de St Lazarusstraat wij zijn een en stemmen voor UE en voor UE Consoorten. Geene dwingelandij kan ons helpen wij zijn het juk der zoo gezegde japneuzen beu. Vooruit Vooruit is ons woord.

Hopende Mijnheer de Burgemeester dat UE een welgunstig antwoord zult geven op de vraag dat UE toevertrouwde kinderen aan UE vragen blijven wij met alle achting.

UE toegenegen kinderen
De St Lazarusstraat

Ook het havenpatronaat steunde de eis van de bewoners, van wie velen de kost verdienden als dokwerker aan het Kempisch- en Vaartdok. De *Commission du Mouvement Maritime du Port d'Anvers* wees erop dat vele arbeiders uit de wijk Stuivenberg de omweg via de overgang aan de Dambruggestraat trachtten te ontwijken door over de omheining heen te klauteren en de spoorwegberm op te klimmen. In een mededeling aan het Antwerpse College sprak deze vereniging dan ook de vrees uit dat deze praktijken vroeg of laat zouden uitmonden in een ernstig ongeluk.

Uit de briefwisseling tussen stad en centrale overheid blijkt dat de vertraging van de werken hoofdzakelijk werd veroorzaakt door een stoeve samenwerking tussen de beide partners in dit project. De Stad had dan wel ingestemd om de kosten van de bouw van deze trappen voor zijn rekening te zullen nemen, de Staat – als eigenaar van de spoorwegen – diende hiervoor eerst een muur tegen de berm te laten optrekken. Toen de overheid in oktober 1881 van start ging met de bouw hiervan, werd de aanbesteding voor de trappen in december van datzelfde jaar goedgekeurd door de Antwerpse Gemeenteraad. Pas in november 1882 – de werkzaamheden hadden maar liefst 104 dagen vertraging opgelopen – was de trap klaar. Het verlichtingselement dat nog steeds *de trappekes* van de Trapstraat siert, is hetzelfde model als de lantaarns die de toenmalige Meir verlichtten.

Stephanie Van Houtven
Aspirant FWO-Vlaanderen – Vrije Universiteit Brussel (vakgroep Geschiedenis)